

VENÄJÄN JA SUOMEN TALOUSSUHTEIDEN PUNTAROINTIA

Veijo Kauppinen

Markku Kuisma; Venäjä ja Suomen talous,
Siltala 2015, 362 s.

Professori Markku Kuisman laatima, Pietarin perustamisesta - Suomen historian suuresta käännekohdasta - alkava katsaus on pakattu reiluun kolmeensataan sivuun. Kirjassa käsitelty taloudellisen ja teollisen kehityksemme kannalta keskeinen ajanjakso pitää sisällään runsaasti venäläisten ja suomalaisten yhdentymistä ja erkaantumista.

Kuisma toteaa Suomen syntyneen kansainvälisen kauppasaarron lehtolapsena, itsenäistyneen suuren eurooppalaisen kauppasodan vahingonlaukauksena ja palanneen juurilleen - provinssiksi - Venäjän suuren vastavallankumouksen jälkijärityksissä. Hänen mukaansa yllättävän monet asiat ole muuttuneet, vaan ovat aikakorjattuina verrattavissa toisiinsa. Hakivathan kansakunnat ja provinssit vuorovaikutuksessa toisiinsa paikkaansa jo 1800-luvun keisarikunnassa, missä suhteessa EU muistuttaa suuresti Venäjää. Toimijat, areenat ja jopa toimintatavat ovat kolmensadan vuoden epookissa olleet ihmeteltävän samoja. Muiden maiden metropolitkin liittyvät väitämättä katsaukseen. Kansainvälistyminen ei todellakaan alkanut 1990-luvulla, jolloin se vain pääsi uudelleen vauhtiin siitä mihin vuonna 1914 oli jääty.

Kirjan ydin on laaja luku Sotatalous (1914-1991), mikä ajanjakso oli yhtä sotaa tai siihen valmistautumista. Luku luonnehtii hyvin naapurimaiden suhdetta tässä aikaikunassa. Euroopan suurvalloilla ja Yhdysvalloillakin on toki ollut lusikkansa syvällä

Suomen asioita koskevissa keitoksissa. Suomen voi todeta nyt asettuneen kolmatta kertaa (EU) Berliiniin yhteyteen.

Tekniikan historian kannalta kirjassa kiinnostaa saha-, paperi-, tekstiili- ja metalliteollisuus sekä 1950-luvulta alkaen öljyyn liittyvät asiat. Venäjällä oli ratkaiseva vaikutus modernin suomalaisen suurteollisuuden syntymiseen, ja se loi myös perustan erälle suuryrityksille, kuten Nokialle ja Koneelle. Kuisma kysyy aiheellisesti miksi Venäjä ei vain aikanaan mitenkään menestynyt siinä, missä 1800-luvun suomalaiset yrityksen jylläsivät. Hiljattain esitetyn väitteen metalliteollisuutemme selvitymisestä toisen maailmansodan jälkeen ilman sotakorvausruis-ketta Kuisma metalliteollisuutta tuntevien henkilöiden tavoin selkeästi kiistää.

Suomen ja Venäjä-Neuvostoliiton suhteista on ilmestynyt runsaasti tuoreitakin kirjoja. Kuisma määrittelee omansa luonnostelmaksi pitkän kehityskaaren vaikutavista voimista. Tulos on monilla tavoin onnistunut. Kaikki ei nyt ehkä olekaan niin toisin kuin luullaan!

